

Lovforslag nr. L 14. Fremsat den 6. december 2001 af Jacob Buksti (S), Morten Bødskov (S), Jens Peter Verner (S), Anders Samuelsen (RV) og Marianne Jelved (RV)

Forslag

til

Lov om ændring af ligningsloven

(Skattefrihed for lommepege og gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, m.v.)

§ 1

I lov om påligning af indkomstskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 16. august 2000, som senest ændret ved lov nr. 339 af 16. maj 2001, foretages følgende ændringer:

1. § 7, *litra a*, affattes således:

»a) Gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, forudsat at gaven alene har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester eller er ydet i anledning af modtagerens alvorlige sygdom eller tilskadekomst eller er ydet til personer, der har været udsat for en ulykke eller katastrofe, eller til disses efterladte. Det er ligeledes en forudsætning, at gaven er oppebåret én gang for alle og ikke har karakter af vederlag, samt at indsamlingen ikke er sket på modtagerens initiativ.«

2. I § 7, *litra j*, indsættes efter »lovens § 28 a«: »ydelser efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser«.

3. § 7, *litra l*, affattes således:

»l) Beløb, der af kommunen ydes som lommepege eller til beklædning til børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet, jf. lov om social service § 40, stk. 2, nr. 11, i det omfang beløbene ikke overstiger de vejledende satser udsendt af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen. Skattefriheden omfatter ikke beløb, der ud-

betales som honorering af personligt arbejde på opholdsstedet m.v.«

4. § 31, *stk. 1, 5. og 6. pkt.*, affattes således:

»Tilsvarende gælder for ydelser omfattet af stk. 3, der ydes af et uddannelsessted til personer, der deltager i uddannelse efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser. Tilsvarende gælder for tilskud til deltagerbetaling, som ydes efter lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU), samt for tilskud til deltagerbetaling, som ydes efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS), herunder støtte, der ydes efter § 23, stk. 3 og 4, jf. stk. 2, i lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU).«

5. § 31, *stk. 6*, affattes således:

»Udgifter omfattet af stk. 3, der ikke dækkes af en arbejdsgiver m.v., jf. stk. 1, kan ikke fradrages ved indkomstopgørelsen, medmindre dette følger af skattelovgivningens almindelige regler.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. § 1, nr. 1, 3 og 5, har virkning fra og med 1. januar 2002.

Stk. 3. § 1, nr. 2 og 4, har virkning fra og med 1. januar 2001. Bestemmelsen i § 1, nr. 4, om tilskud til deltagerbetaling, som ydes efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS), har dog virkning fra og med 1. januar 2000.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Lovforslaget er med enkelte redaktionelle justeringer en genfremsættelse af lovforslag nr. L 16, folketingsåret 2001-02 (1. samling), fremsat af den daværende regerings skatteminister. L 16 bortfaldt i forbindelse med valget. Vedrørende L 16 henvises til Folketingstidende 2001-02 (1. samling), tillæg A side 55 og 67 samt forhandlingerne side 352.

Formålet med lovforslaget er at sikre skattefrihed for gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, samt for lomme- og tøjpenge, der ydes af de sociale myndigheder til børn, der er anbragt uden for eget hjem. Formålet er endvidere at sikre fortsat skattefrihed for specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelse og for visse andre ydelser til uddannelse.

Gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, er skattefri, forudsat at gaven er oppebåret én gang for alle og alene har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester. Bestemmelsen er ifølge hidtidig praksis bl.a. blevet anvendt til at skattefritage gaver af indsamlede bidrag, der er ydet til alvorligt syge/tilskadedkomne og til efterladte efter personer, der er omkommet ved en ulykke. Ligeledes er bestemmelsen blevet anvendt til at indrømme skattefrihed for indsamlinger til en større gruppe personer, der som følge af en begivenhed (f.eks. stormflod) har lidt et økonomisk tab. Da dette kan give anledning til tvivl om anvendelsesområdet for reglen, foreslås det præciseret i lovtæksten, at bestemmelsen også kan anvendes til at skattefritage indsamlede bidrag i sådanne tilfælde.

Specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelse, der fra 1. januar 2001 ydes i medfør af lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser, er skattepligtig. Tidligere kunne specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelse kun ydes som led i revalidering i medfør af lov om aktiv socialpolitik. Denne støtte var skattefri. Støtte, der er ydet i medfør af lov om aktiv socialpolitik, og som fortsat er til rådighed, er tilsvarende skattefri.

Da den specialpædagogiske støtte, der nu tildeles efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser, ikke har ændret karakter i forhold til den støtte, der kunne ydes efter lov om aktiv socialpolitik, har det ikke været hensigten med indførelsen af loven om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser at ændre støttens skattemæssige status fra at være skattefri til at være skattepligtig. Der foreslås derfor fortsat skattefrihed for specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelse.

Til forskel fra hjemmeboende børn, der får lomme penge m.v. af deres forældre, er lomme penge og tøjpenge, der udbetales af de sociale myndigheder til børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, skattepligtige for barnet eller den unge som A-indkomst. Dette gælder uanset barnets alder. Beløbene betragtes som sociale overførselsindkomster.

I praksis vil der på grund af barnets eller den unges personfradrag i langt de fleste tilfælde ikke blive tale om beskatning af disse ydelser. Personfradraget er i 2001 på 24.800 kr. for børn og unge under 18 år. Har et plejebarn m.v. en del erhvervsarbejde, kan der dog blive tale om reel forskelsbehandling set i forhold til et hjemmeboende barn, fordi plejebarnets indtægter ved erhvervsarbejdet ikke vil kunne rummes inden for personfradraget i samme omfang, som det gælder for et hjemmeboende barn, hvis lomme penge er skattefri. I den henseende må der også henses til, at der ikke kan udbetales skattefri børnefamilieydelse til børn anbragt uden for hjemmet, som er under offentlig forsørgelse. Alligevel har disse børn kun det lave personfradrag for børn under 18 år. Personfradraget blev netop nedsat for børns vedkommende i forbindelse med indførelsen af den skattefri børnefamilieydelse i 1987.

Skattepligten medfører desuden, at udbetalingsstederne (institutioner, opholdssteder m.v.) skal foretage indberetning til told- og skattemyndighederne vedrørende et stort antal udbetalinger af mindre beløb, som for størstedelens vedkommende i praksis ikke kommer til beskatning.

For at fjerne forskelsbehandlingen foreslås det, at der indføres skattefrihed for de lomme- og tøjpenge,

som børn anbragt uden for hjemmet modtager fra de sociale myndigheder i kommunen. Dette skal dog kun gælde, i det omfang beløbene ikke overstiger de vejledende satser, der årligt udsendes af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen. Skattefriheden vil samtidig medføre, at udbetalingsstederne ikke længere skal foretage indberetning af beløbene til told- og skattemyndighederne.

I lovforslaget foreslås det endvidere at sikre skattefrihed for visse ydelser til uddannelse. For det første foreslås det at sikre skattefrihed for visse ydelser til uddannelse, som ydes til personer, der deltager i arbejdsmarkedsuddannelser. For det andet foreslås det at sikre fortsat skattefrihed for tilskud til deltagerbetaling, som i henhold til lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) i en overgangsperiode ydes efter reglerne i den nu ophævede lov om støtte til voksenuddannelse (VUS). Fra 1. januar 2000 og indtil lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) blev indført pr. 1. januar 2001, var der skattefrihed for tilskud til deltagerbetaling, som blev ydet efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS).

Endelig foreslås det at præcisere, at i det omfang visse udgifter til uddannelse ikke er blevet dækket skattefrit efter reglerne herom, vil der alene være mulighed for at fratække udgifterne ved indkomstopgørelsen, hvis en sådan fradragsret følger af de almindelige skatteretlige regler.

2. Gældende regler

2.1. Gaver af indsamlede bidrag

Efter ligningslovens § 7, litra a, er der skattefrihed for gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, forudsat at gaven er oppebåret én gang for alle og alene har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester.

Ifølge bestemmelsen er der således tre betingelser for skattefrihed: For det første skal gaven være »indsamlet«, for det andet skal gaven være modtaget én gang for alle, og for det tredje må gaven kun være relateret til modtagerens »fortjenester«. Disse betingelser betyder dels, at gaven skal hidrøre fra en reel indsamling, der er organiseret inden for en vis større kreds, dels at gavetilsagnet ikke må gå ud på ydelse af løbende ydelser, og dels at skattefriheden ikke omfatter egentlige vederlag for arbejds- eller bistandspræstationer, ligesom den heller ikke omfatter gaver hidrørende fra en indsamling foranstaltet på gavemodtagerens initiativ.

Betingelsen om anerkendelse af modtagerens fortjenester er i praksis blevet fortolket forholdsvist bredt. Der er således i praksis f.eks. indrømmet skattefrihed

for indsamlinger til efterladte, hvor ægtefællen/samleveren er død ved en (arbejds)ulykke. Det er karakteristisk, at indsamlingerne er foretaget ud fra et ønske om at give økonomisk støtte til de efterladte. Der er endvidere i praksis indrømmet skattefrihed for indsamlinger til en større gruppe personer, der som følge af en begivenhed (f.eks. stormflod) har lidt et økonomisk tab, ligesom der er indrømmet skattefrihed for indsamling til en idrætsudøver, der er blevet invalideret, og for indsamling til brug for dækning af udgifterne til en kræftsygs behandling m.v. på et udenlandsk hospital.

2.2. Specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser

Efter lov nr. 484 af 31. maj 2000 kan der ydes specialpædagogisk støtte til personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, der studerer ved videregående uddannelser. Ordningen administreres af uddannelsesstederne og SU-styrelsen således, at den studerende ansøger uddannelsesstedet om støtte, hvilket skal godkendes af SU-styrelsen. Udgiften til støtten afholdes af uddannelsesstedet, og SU-styrelsen refunderer udgiften.

Specialpædagogisk støtte omfatter rådgivning og vejledning, hjælpemidler og instruktion i brugen af disse, sekretærhjælp og praktisk hjælp, tegnsprogtolkning og skrivefortolkning, særligt undervisningsmateriale og kurser med henblik på kompensation for den studerendes funktionsnedsættelse. Støtten omfatter ikke læremidler, almindeligt inventar, almindelige computere m.v., som alle studerende skal anskaffe.

Ordningen har fungeret siden 1. januar 2001. Indtil da blev specialpædagogisk støtte ydet af kommunerne efter § 63 i lov om aktiv socialpolitik, idet studerende med en funktionsnedsættelse var henvist til at søge specialpædagogisk støtte til gennemførelse af en videregående uddannelse som et led i revalidering. Støtten var dermed skattefri i medfør af ligningslovens § 7, litra j. Da specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelse ikke længere tildeles i medfør af lov om aktiv socialpolitik, er støtten ikke omfattet af skattefrihedsbestemmelsen i ligningslovens § 7, litra j, og dermed ikke skattefri. Specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelse, der ydes i medfør af lov nr. 484 af 31. maj 2000, er således skattepligtig B-indkomst.

2.3. Lomme penge

Børn er ifølge kildeskattelovens § 5, stk. 1, undergivet selvstændig skattepligt og skal derfor som udgangspunkt opgøre deres skattepligtige indkomst på

samme måde som alle andre. Dette gælder uanset alder, og uanset om børnene er hjemmeboende eller ej. Ydelser i form af underhold, som hjemmeboende børn modtager af deres forældre, er dog som hovedregel skattefri, jf. kildeskattelovens § 5, stk. 4. Desuden kan forældrene inden for visse rammer skatte- eller afgiftsfrit give børnene gaver, herunder i form af penge.

Børn eller unge, der er anbragt uden for deres eget hjem på institution, i en plejefamilie eller på et opholdssted, og som modtager ydelser i form af lomme-penge og tøjpenge fra de sociale myndigheder i kommunen, er til forskel fra de hjemmeboende børn skattepligtige af de ydede beløb, der betragtes som social overførselsindkomst. Beløbene skal indberettes til told- og skattemyndighederne som skattepligtig A-indkomst.

For tøjpenge vedkommende gælder dette kun, hvis der udbetales et kontant beløb, der i realiteten er til barnets eller den unges frie disposition. Får barnet eller den unge sin beklædning betalt ved, at den konkrete udgift til tøj, sko m.v. dækkes efter regning, eller ved, at beklædningen gives i form af konkrete beklædningsgenstande, sker der derimod ikke beskatning af den værdi, som tøjret repræsenterer.

På grund af barnets personfradrag, der i 2001 er på 24.800 kr. for personer under 18 år, kommer beløbene i de fleste tilfælde ikke til beskatning.

2.4. Visse ydelser til uddannelse

Ligningslovens § 31 hjemler under visse betingelser skattefrihed for visse ydelser til uddannelse, der udbetales til lønmodtagere, ledige m.fl. af f.eks. en a-kasse eller en arbejdsformidling. Efter bestemmelsen er der således skattefrihed for bl.a. befordringsgodtgørelse, der ydes af en a-kasse eller en arbejdsformidling til personer, der deltager i arbejdsmarkedsuddannelse (AMU).

Skattefriheden efter ligningslovens § 31 omfatter derimod som udgangspunkt ikke de i bestemmelsens stk. 3 opregnede ydelser til uddannelse, når ydelsen modtages fra et uddannelsessted. For personer, der deltager i AMU-kurser, betyder det, at befordringsgodtgørelse og godtgørelse for kost og logi, der ydes af uddannelsesstedet, ikke er skattefri efter ligningslovens § 31. En undtagelse hertil er dog befordringsgodtgørelse og godtgørelse for kost og logi, som ydes af et uddannelsessted til personer, der deltager i uddannelse under Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser, jf. ligningslovens § 31, stk. 1, sidste punktum, som blev indsat ved lov nr. 1253 af 20. december 2000.

Lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) trådte i kraft den 1. januar 2001. Samtidig blev lov om støtte til voksenuddannelse (VUS) ophævet. Som en konsekvens heraf blev ligningslovens § 31, stk. 1, ændret. Bestemmelsen havde før indrømmet skattefrihed for tilskud til deltagerbetaling, som ydes til lønmodtagere efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS), men blev ændret til i stedet at indrømme skattefrihed for tilskud til deltagerbetaling, som ydes til lønmodtagere efter lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU).

Efter § 23, stk. 3 og 4, jf. stk. 2, i lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) finder reglerne i den ophævede lov om støtte til voksenuddannelse (VUS) fortsat anvendelse i en overgangsperiode også efter 1. januar 2001. På grund af den omtalte konsekvensændring af ligningslovens § 31 er der efter bestemmelsen ikke skattefrihed for tilskud til deltagerbetaling efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS), i det omfang sådanne tilskud måtte blive udbetalt i overgangsperioden.

Både VUS og SVU kan ydes til andre end lønmodtagere. SVU kan således også ydes til ledige.

I det omfang udgifter til uddannelse, der er omfattet af ligningslovens § 31, stk. 3, ikke dækkes skattefrit af en arbejdsgiver m.v., jf. ligningslovens § 31, stk. 1, kan udgifterne kun fratrækkes ved indkomstopgørelsen efter de almindelige skatteretlige regler.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Gaver af indsamlede bidrag

Gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, er skattefrie, forudsat at gaven er oppebåret én gang for alle og alene har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester. Betingelsen om anerkendelse af modtagerens fortjenester er i praksis blevet fortolket forholdsvis bredt. Bestemmelsen er således ifølge hidtidig praksis bl.a. blevet anvendt til at skattefritage gaver af indsamlede bidrag, der ydes til alvorligt syge/tilskadekomne og til efterladte efter personer, der er omkommet ved en ulykke. Bestemmelsen er også blevet anvendt til at indrømme skattefrihed for indsamlinger til en større gruppe personer, der som følge af en begivenhed (f.eks. stormflod) har lidt et økonomisk tab. Dette kan give anledning til tvivl med hensyn til anvendelsesområdet for bestemmelsen.

Det foreslås derfor præciseret, at bestemmelsen kan anvendes til at skattefritage indsamlede bidrag, der ydes til personer, der er alvorligt syge, eller som er kommet alvorligt til skade, eller som ydes til personer, der har været udsat for en ulykke eller katastrofe. Der

kan f.eks. være tale om, at personen har lidt et økonomisk tab som følge af en naturkatastrofe. Desuden er det præciseret, at bestemmelsen kan anvendes til at skattefritage indsamlede bidrag, der ydes til efterladte til de nævnte personer, f.eks. efterladte til personer, der er omkommet ved en ulykke.

Skattefriheden vil som hidtil være betinget af, at gaven hidrører fra en reel indsamling, der er organiseret inden for en vis større kreds. Det vil som hidtil endvidere være en betingelse, at gavetilsagnet ikke går ud på ydelse af løbende ydelser. Herudover vil det være en betingelse, at gaven ikke er vederlag for arbejds- eller bistandspræstationer, og at gaven ikke hidrører fra en indsamling foranstaltet på modtagerens initiativ. Det foreslås, at dette kommer til at fremgå af lovteksten. Med forslaget er der ikke tilsigtet ændringer i den eksisterende praksis på området.

3.2. Specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelse

Lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser, jf. lov nr. 484 af 31. maj 2000, blev indført med virkning fra 1. januar 2001, bl.a. for at leve op til dansk handicappolitik, der bygger på princippet om sektoransvar. Det vil sige, at den sektor i samfundet, der tilbyder og finansierer en bestemt ydelse – her uddannelse – også har ansvaret for at tilvejebringe og finansiere støtten til mennesker med funktionsnedsættelser. Derfor blev sektoransvaret for specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelse ved loven flyttet fra Socialministeriet til Undervisningsministeriet.

Loven om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser er endvidere udtryk for, at uddannelsesvalget for studerende med funktionsnedsættelse alene er begrænset af de almindelige betingelser for optagelse på den pågældende uddannelse og ikke – som ved tildeling af støtte efter lov om aktiv socialpolitik – tillige betinget af en vurdering af, om den studerende ved at gennemføre den pågældende uddannelse bliver i stand til at klare sig selv økonomisk (revalidering).

Set i det lys, og da den specialpædagogiske støtte, der kan ydes efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser, ikke har ændret karakter i forhold til den støtte, der kunne ydes efter lov om aktiv socialpolitik, har det ikke været hensigten med loven at ændre støttens skattemæssige status fra at være skattefri til at være skattepligtig. Det foreslås derfor at ændre ligningsloven for at sikre fortsat skattefrihed for specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelse.

Det foreslås således at indsætte en henvisning til lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser i skattefrihedsbestemmelsen i ligningslovens § 7, litra j. Det foreslås, at ændringen af ligningslovens § 7, litra j, får virkning fra og med 1. januar 2001, det vil sige fra det tidspunkt, hvor der har kunnet tildeles støtte efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser. Det betyder, at de personer, der i 2001 har fået tildelt støtte efter loven, ikke vil skulle selvangive støtten på selvangivelsen for 2001.

Den specialpædagogiske støtte, der er tildelt i medfør af § 63 i lov om aktiv socialpolitik som led i revalidering, og som stadig er til rådighed, vil fortsat være skattefri efter ligningslovens § 7, litra j. Det ændrer lovforslaget ikke på.

3.3. Lommepenge

Det foreslås, at der i ligningslovens § 7, litra l, indsættes en bestemmelse om, at lommepenge og tøjpenge, der af kommunen ydes til børn og unge anbragt uden for hjemmet på en døgninstitution, i en plejefamilie eller på et godkendt opholdssted, skal være skattefri.

Skattefriheden skal dog kun gælde, i det omfang beløbene ikke overstiger de vejledende satser, der udsendes af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen.

Kommunen udbetaler oftest ikke beløbene direkte til barnet eller den unge, men til institutionen, plejefamilien m.v. som en del af en samlet betaling. Institutionen, plejefamilien m.v. udbetaler herefter løbende lommepengene m.v. til barnet. Den foreslåede bestemmelse omfatter såvel den situation, hvor pengene udbetales direkte til barnet, som hvor udbetalingen sker via institutionen m.v.

Med hensyn til beløbets størrelse følger kommunerne efter det oplyste i store træk de vejledende satser, der udsendes af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen. Disse satser er gradueret efter børnenes alder og reguleres årligt under hensyn til den almindelige prisudvikling. Satserne for lommepenge pr. uge er i 2001 18 kr. for børn i alderen 3–10 år, 43 kr. for børn i alderen 11–13 år, 87 kr. for børn på 14–15 år og 173 kr. for unge på 16 år og derover. For beklædning er de vejledende satser pr. uge indtil 74 kr. for børn i alderen 0–10 år, 87 kr. for børn i alderen 11–13 år, 100 kr. for børn på 14–15 år og 112 kr. for unge på 16 år og derover.

Derudover ydes der et beløb til supplerende udstyr ved indskrivning (i 2001 maks. 6.463 kr.), ved konfirmation (3.965 kr.) og ved udskrivning (maks. 2.486

kr. for børn i alderen 0–15 år og maks. 3.728 kr. for unge på 16 år og derover). Beløbene ydes efter en konkret vurdering. I det omfang disse engangsbeløb måtte være skattepligtige efter de gældende regler, fordi de reelt bliver udbetalt til fri disposition for barnet eller den unge, vil de også være omfattet af den foreslåede skattefritagelsesbestemmelse.

Der kan desuden af kommunen ydes et ferietilskud til barnet eller den unge. Hvis tilskuddet udbetales til den pågældende til fri disposition ligesom de løbende lommepenge og dermed bliver skattepligtigt efter de gældende regler, vil tilskuddet ligeledes være omfattet af den foreslåede skattefrihed for lommepenge.

Gaver, der ydes i form af kontante beløb til fødselsdag og jul, eksamen m.v., og som har karakter af lommepenge, vil ligeledes være omfattet af skattefriheden.

Den foreslåede skattefrihed omfatter derimod ikke beløb, der udbetales for et egentligt personligt arbejde på opholdsstedet m.v. (arbejdsdusører), og som således har karakter af vederlag (løn) til personer i beskæftigelsesforhold.

3.4. *Visse ydelser til uddannelse*

Forslaget om at ændre ligningslovens § 31, stk. 1, med hensyn til ydelser til personer, der deltager i uddannelse efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser, skal ses på baggrund af, at den ændring af bestemmelsen, som blev indført ved lov nr. 1253 af 20. december 2000, fik et for snævert anvendelsesområde.

Forslaget skal således sikre, at ligningslovens § 31 hjemler skattefrihed for de ydelser til uddannelse, der er omfattet af bestemmelsens stk. 3, når ydelserne ydes til personer, der deltager i uddannelse efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser. Da nogle af disse ydelser modtages fra et uddannelsessted, er det nødvendigt at ændre ligningslovens § 31, således at den hjemler skattefrihed for ydelser, der betales af et uddannelsessted til personer, der deltager i uddannelse efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser. Det er en forudsætning for skattefrihed også for disse ydelser, at de øvrige betingelser for skattefrihed i ligningslovens § 31 er opfyldt.

Selv om de pågældende uddannelsessteder vil kunne udbetale befordringsgodtgørelser og godtgørelser til dækning af udgifter til logi, kost og småforbrøndenheder skattefrit, skal der foretages indberetning herom, jf. skattekontrollovens § 7, stk. 1, nr. 2.

Før 1. januar 2001 var tilskud til deltagerbetaling, som blev ydet til lønmodtagere efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS), skattefrie i medfør af ligningslovens § 31, stk. 1. Lov om støtte til voksenud-

dannelse blev ophævet pr. 1. januar 2001 og afløst af lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU). I en overgangsperiode efter denne dato kan der dog fortsat ydes tilskud til deltagerbetaling efter reglerne i lov om støtte til voksenuddannelse (VUS).

Det foreslås derfor, at der skal være skattefrihed for de tilskud til deltagerbetaling, som i en overgangsperiode efter 1. januar 2001 ydes efter reglerne i den nu ophævede lov om støtte til voksenuddannelse (VUS), jf. § 23, stk. 2, 3 og 4, i lov om statens støtte til voksenuddannelse (SVU). Forslaget har til formål at sikre kontinuitet i forhold til de regler, der var gældende før 1. januar 2001.

Med virkning fra 1. januar 2001 foreslås det endvidere, at ikke kun lønmodtagere, men også andre, der kan modtage tilskud til deltagerbetaling efter lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU), skal kunne modtage tilskuddet skattefrit.

For så vidt angår tilskud til deltagerbetaling efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS) foreslås der gennemført en tilsvarende ændring fra 1. januar 2000, dvs. det tidspunkt, hvor ligningslovens § 31 trådte i kraft.

Endelig foreslås det at præcisere bestemmelsen i ligningslovens § 31, stk. 6, om fradragsret for de udgifter til uddannelse, der er omfattet af ligningslovens § 31, stk. 3. Det foreslås således at tydeliggøre, at i det omfang sådanne udgifter til uddannelse ikke er blevet dækket skattefrit af en arbejdsgiver m.v., jf. ligningslovens § 31, stk. 1, vil der alene være mulighed for at fratække udgifterne ved indkomstopgørelsen, hvis en sådan fradragsret følger af de almindelige skatteretlige regler. Dette forslag medfører ingen ændring i forhold til de gældende regler.

4. *Provenumæssige konsekvenser*

Lovforslaget består af fire delelementer.

For så vidt angår den foreslåede ændring af reglerne om skattefrihed for gaver uddelt af indsamlede bidrag, medfører ændringen en tilpasning til gældende praksis. Ændringen skønnes således ikke at have provenumæssige konsekvenser.

De foreslåede ændringer vedr. specialpædagogisk støtte til videregående uddannelser og vedr. skattefrihed for visse andre ydelser til uddannelse sker på foranledning af ændringer i Socialministeriets og Undervisningsministeriets lovgivning. De omfattede ydelser er udmålt og vedtaget under forudsætning om skattefrihed, og konsekvensændringerne i dette lovforslag medfører således ingen egentlige provenumæssige konsekvenser.

Forslaget om skattefritagelse for lommepenge udbetalt af de sociale myndigheder til børn og unge anbragt uden for hjemmet skønnes på baggrund af lovmodelberegninger at medføre et årligt provenutab på under 1 mio. kr.

Det beskedne provenutab skyldes, at kun ganske få af de unge har indkomst fra erhvervsarbejde ved siden af lommepengene. De udbetalte lommepenge kan derfor i langt de fleste tilfælde rummes i indkomst under personfradraget.

For finansåret 2002 medfører lovforslaget samlet set et provenutab på under 1 mio. kr.

5. Administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner

Lovforslaget skønnes ikke at have nævneværdige administrative konsekvenser.

6. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for erhvervslivet.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Høring

Lovforslag nr. L 16 fra folketingsåret 2001-02 (1. samling), som dette lovforslag er en genfremsættelse af, havde af den tidligere S og RV-regering ud over statsadministrationen været til høring hos følgende parter:

Advokatsamfundet, Akademikernes Centralorganisation, Amtsrådsforeningen, Arbejdernes Erhvervsråd, Børnesagens Fællesråd, Danmarks Forvaltningshøjskole, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Handel og Service, De Samvirkende Invalideorganisationer, Dansk Socialrådgiverforening, Erhvervenes Skatteseekretariat, Forbundet for pædagoger og klubfolk, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Socialchefer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Frederiksberg Kommune, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Landsorganisationen i Danmark (LO) og Skattechefforeningen.

De modtagne høringssvar havde givet anledning til mindre justeringer og præciseringer af lovforslaget. Desuden var forslaget blevet ændret således, at tilskud til deltagerbetaling efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS) bliver skattefrie også for andre end lønmodtagere allerede i år 2000.

I nedenstående skema er i kort form gengivet bemærkninger i modtagne høringssvar samt kommentarer hertil:

F. t. 1. vedr. ligningsloven

Organisation/myndighed	Bemærkninger i høringssvar	Kommentarer til høringssvar
Børnesagens Fællesråd	- udtrykker i sit høringssvar stor tilfredshed med forslaget om skattefrihed for lommepege m.v. - foreslår afskaffelse af den nuværende skattepligt for den del af børnebidraget, der ligger ud over normalbidraget. Skattepligten medfører, at et barn, der ikke bor hos begge forældre, ofte bliver stillet ringere end andre børn.	Det vil næppe være hensigtsmæssigt at ændre de gældende regler for beskatning af børnebidrag, som bl.a. indebærer, at bidragsyderen har fradragsret også for beløb, der overstiger normalbidraget. Reglerne må samlet set siges at være til gavn for barnet.
De Samvirkende Invalideorganisationer	- hilser forslaget om skattefrihed for lommepege m.v. velkomment. - finder dog, at spørgsmålet om skattepligt af befordringsgodtgørelse, når kommunen opfylder sin befordringsforpligtelse efter folkeskoleloven ved at udbetale godtgørelse til forældre, der befordrer deres barn til og fra skole, bør inddrages i den nuværende revision af ligningsloven. Skattepligten findes at stride mod princippet om handicapkompensation.	Det er ikke hensigten med lovforslaget at foretage principielle ændringer i form af indførelse af nye særregler med hensyn til den personkreds, der kan få skattefri befordringsgodtgørelse. Ved udbetaling af befordringsgodtgørelsen er det muligt at tage højde for princippet om handicapkompensation på anden måde end ved skattefrihed.
Københavns Kommune	- gør for så vidt angår forslaget om gaver hidrørende fra indsamlede bidrag opmærksom på, at der også forekommer ydelser fra legater til dækning af samme type udgifter. Sådanne ydelser er skattepligtige, dog bortset fra de første 10.000 kr., hvis de hidrører fra et legat omfattet af ligningslovens § 7 z.	Hensigten med forslaget vedrørende de indsamlede bidrag er alene at præcisere bestemmelsens anvendelsesområde, idet der ikke tilsigtes ændringer i eksisterende praksis. Det er ikke hensigten at indføre nye særregler om skattefrihed, hverken for gaver hidrørende fra indsamlede bidrag eller for legater m.v.

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser	Negative konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner		For finansåret 2002 medfører lovforslaget samlet set et provenutab på under 1 mio. kr.
Administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner	Lovforslaget skønnes ikke at have nævneværdige administrative konsekvenser.	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget har ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser.	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for erhvervslivet.	
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.	
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Efter den gældende bestemmelse i ligningslovens § 7, litra a, er der skattefrihed for gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, forudsat at gaven er oppebåret én gang for alle og alene har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester.

Betingelsen om anerkendelse af modtagerens fortjenester er i praksis blevet fortolket forholdsvis bredt. Ifølge hidtidig praksis er bestemmelsen som beskrevet under punkt 2.1. i de almindelige bemærkninger således bl.a. blevet anvendt til at skattefritage gaver af indsamlede bidrag, der ydes til alvorligt syge/tilskadedkomne og til efterladte efter personer, der er omkommet ved en ulykke. Dette kan give anledning til tvivl med hensyn til anvendelsesområdet for bestemmelsen.

Det foreslås derfor præciseret, at bestemmelsen kan anvendes til at skattefritage indsamlede bidrag, der ydes til personer, der er alvorligt syge eller tilskadedkomne, eller som ydes til personer, der har været udsat for en ulykke eller katastrofe. I sidstnævnte tilfælde kan der f.eks. være tale om, at personen har lidt et økonomisk tab som følge af en naturkatastrofe. Desuden er det præciseret, at bestemmelsen kan anvendes til at give skattefrihed for indsamlede bidrag, der ydes til efterladte til de nævnte personer.

Det er desuden præciseret, at det er en forudsætning for skattefriheden, at gaven er oppebåret én gang for alle og ikke har karakter af vederlag, samt at indsamlingen ikke er sket på initiativ af gavemodtageren. Det er således en betingelse for skattefrihed, at gaven hidrører fra en reel indsamling, der er organiseret inden for en vis større kreds. Det er endvidere en betingelse, at gavetilsagnet ikke går ud på ydelse af løbende ydelser, og at gaven ikke er vederlag for arbejds- eller bistandspræstationer. Endelig er det en betingelse, at initiativet til indsamlingen skal komme fra andre end gavemodtageren.

Med forslaget er der ikke tilsigtet ændringer i den eksisterende praksis på området.

Til nr. 2

Efter lov nr. 484 af 31. maj 2000 om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser kan sådan støtte ydes til personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, der studerer ved videregående uddannelser. Støtten er efter de gældende regler skattepligtig B-indkomst til forskel fra den støtte, der er ble-

vet ydet af kommunerne efter lov om aktiv socialpolitik, jf. punkt 2.2. under de almindelige bemærkninger.

Forslaget indebærer, at ydelser efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser bliver skattefri. Dette foreslås med virkning fra og med 1. januar 2001, det vil sige fra det tidspunkt, hvor der har kunnet tildeles støtte efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser.

Forslaget ændrer ikke på, at den specialpædagogiske støtte ved videregående uddannelse, der er tildelt i medfør af lov om aktiv socialpolitik som led i revallidering, og som fortsat er til rådighed, er skattefri.

Til nr. 3

Det foreslås, at der i ligningslovens § 7, litra l, indsættes en bestemmelse om skattefrihed for beløb, som ydes af kommunen som lommepege eller til beklædning til børn, der er anbragt uden for hjemmet på en døgninstitution, i en plejefamilie eller på et godkendt opholdssted, jf. § 40, stk. 2, nr. 11, i lov om social service. De gældende regler, hvorefter beløbene er skattepligtige, er nærmere beskrevet i pkt. 2.3. i de almindelige bemærkninger. Skattefriheden skal efter forslaget være begrænset til den del af de udbetalte beløb, som ikke overstiger de vejledende satser, som årligt udsendes af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen. For så vidt angår størrelsen af disse, henvises til pkt. 3.3. i de almindelige bemærkninger.

Der er i forvejen skattefrihed, når beklædning gives den pågældende i form af konkrete beklædningsgenstande, eller når den konkrete udgift til tøj og sko dækkes efter regning. Forslaget omfatter derfor kun de tilfælde, hvor der udbetales et beløb til barnet eller den unge, som denne derefter reelt frit kan disponere over ligesom lommepege.

Den foreslåede skattefrihed omfatter ikke beløb, der ydes til honorering af personligt arbejde på opholdsstedet m.v., og som har karakter af vederlag (løn) til personer i beskæftigelsesforhold (arbejdsudløser). Disse beløb behandles efter de gældende regler skattemæssigt ligesom løn for arbejde uden for opholdsstedet, det vil sige, at der indeholdes A-skat og arbejdsmarkedsbidrag. Dette ændres der ikke ved med forslaget.

Til nr. 4

Ydelser til uddannelse, som er omfattet af ligningslovens § 31, stk. 3, og som ydes af et uddannelsessted til personer, der deltager i uddannelse efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser, er som udgangspunkt skattepligtige efter de gældende regler, jf. pkt. 2.4. i de almindelige bemærkninger. Dette gælder dog ikke ydel-

ser til personer, der deltager i uddannelser under Træningskolen arbejdsmarkedsudannelser.

Det foreslås, at skattefriheden kommer til at gælde generelt for ydelser omfattet af ligningslovens § 31, stk. 3, som ydes af et uddannelsessted til personer, der deltager i uddannelse efter lov om arbejdsmarkedsudannelser. Med ændringen vil bl.a. befordringsgodtgørelse og godtgørelse for kost og logi, der udbetales af et uddannelsessted til deltagere i arbejdsmarkedsudannelser (AMU), blive skattefrie, i det omfang betingelserne for skattefrihed i ligningslovens § 31 i øvrigt er opfyldt.

Herudover foreslås der skattefrihed for tilskud til deltagerbetaling, der fortsat ydes efter reglerne i lov om støtte til voksenuddannelse (VUS) i medfør af § 23, stk. 2, 3 og 4, i lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU). Dette foreslås med virkning fra og med 1. januar 2001, hvor lov om statens voksenuddannelsesstøtte trådte i kraft.

Det foreslås endvidere, at det ikke kun skal være lønmodtagere, der skattefrit kan modtage tilskud til deltagerbetaling efter lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU). Alle, der efter denne lov kan modtage sådanne tilskud, skal således kunne modtage tilskuddet skattefrit, i det omfang betingelserne for skattefrihed i ligningslovens § 31 i øvrigt er opfyldt. Tilskud til deltagerbetaling til uddannelser eller kurser, der udelukkende har privat karakter for modtageren, vil således som hidtil ikke være skattefrie, jf. ligningslovens § 31, stk. 2.

En tilsvarende ændring foreslås gennemført for så vidt angår tilskud til deltagerbetaling efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS), herunder støtte i medfør af § 23, stk. 3 og 4, jf. stk. 2, i lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU). Ændringen skal efter forslaget have virkning fra og med 1. januar 2000.

Til nr. 5

Det foreslås at præcisere, at i det omfang udgifter til uddannelse, der er omfattet af ligningslovens § 31, stk. 3, ikke er blevet dækket skattefrit af en arbejdsgiver m.v., jf. ligningslovens § 31, stk. 1, vil der alene

være mulighed for at fratække udgifterne ved indkomstopgørelsen, hvis en sådan fradragsret følger af de almindelige skatteretlige regler.

Forslaget medfører ingen ændring i forhold til de gældende regler.

Til § 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Det foreslås, at de foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 1, om gaver af indsamlede bidrag og de foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 3, om lompepenge til børn og unge anbragt uden for hjemmet samt den foreslåede præcisering i lovforslagets § 1, nr. 5, om muligheden for fradrag for visse udgifter til uddannelse har virkning fra 1. januar 2002.

Det foreslås, at de foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 2, om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser har virkning fra 1. januar 2001, det vil sige fra det tidspunkt, hvor der har kunnet tildeles støtte efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser.

Det foreslås endelig, at de foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 4, om visse skattefrie ydelser til uddannelse har virkning fra 1. januar 2001. De foreslåede ændringer får dermed virkning fra det tidspunkt, hvor lov om statens voksenuddannelsesstøtte trådte i kraft. De foreslåede ændringer får samtidig virkning fra det tidspunkt, hvor lov nr. 1253 af 20. december 2000 trådte i kraft. Ved loven blev ligningslovens § 31, stk. 1, ændret, men ved ændringen fik bestemmelsen som nævnt i de almindelige bemærkninger et for snævert anvendelsesområde.

Dog foreslås det, at forslaget om, at det ikke kun er lønmodtagere, der kan modtage skattefrie tilskud til deltagerbetaling efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS), herunder støtte i medfør af § 23, stk. 3 og 4, jf. stk. 2, i lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU), skal have virkning fra og med 1. januar 2000, således at skattefriheden også omfatter de ydelser, der er udbetalt i 2000.

Skriftlig fremsættelse

Jacob Buksti (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til lov om ændring af ligningsloven.
(Skattefrihed for lommepenge og gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, m.v.).*

(Lovforslag nr. L 14).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Bilag

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om påligning af indkomstskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 16. august 2000, som senest ændret ved lov nr. 339 af 16. maj 2001, foretages følgende ændringer:

§ 7. Til den skattepligtige indkomst medregnes ikke:

a) Gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, forudsat at gaven er oppebåret én gang for alle og alene har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester.

b) - i) - - -

j) Ydelser efter lov om social service, lov om aktiv socialpolitik og lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationslov) til dækning af nærmere bestemte udgifter for modtageren, ydelser efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik, andre ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, i det omfang disse ydelser beregnes på grundlag af hjælp ydet efter lovens § 34, ydelser efter § 28 a i integrationsloven, andre ydelser efter integrationsloven, i det omfang disse ydelser beregnes på grundlag af hjælp ydet efter lovens § 28 a, samt ydelser efter lov om repatriering.

k) - - -

l) (Ophævet).

1. § 7, *litra a*, affattes således:

»a) Gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag, forudsat at gaven alene har karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester eller er ydet i anledning af modtagerens alvorlige sygdom eller tilskadekomst eller er ydet til personer, der har været udsat for en ulykke eller katastrofe, eller til disses efterladte. Det er ligeledes en forudsætning, at gaven er oppebåret én gang for alle og ikke har karakter af vederlag, samt at indsamlingen ikke er sket på modtagerens initiativ.«

2. I § 7, *litra j*, indsættes efter »lovens § 28 a«: », ydelser efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser«.

3. § 7, *litra l*, affattes således:

Gældende formulering

m) - å) - - -

§ 31. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregnes ikke ydelser til dækning af udgifter i forbindelse med uddannelser og kurser, når ydelserne modtages fra en arbejdsgiver som led i et ansættelsesforhold eller som led i en aftale om ydelse af personligt arbejde i øvrigt og ydelserne er omfattet af stk. 3. Ydelser omfattet af stk. 3 til dækning af udgifter i forbindelse med uddannelser og kurser medregnes ligeledes ikke, når de modtages ved ophør af et ansættelsesforhold. 1. pkt. gælder ligeledes for ydelser omfattet af stk. 3, som gives til personer, der er valgt til medlem af eller medhjælp for bestyrelser, udvalg, kommissioner, råd, nævn eller andre kollegiale organer, herunder Folketinget og kommunalbestyrelser, samt gives til medlemmer af en fagforening, arbejdsløshedskasse eller pensionskasse. Tilsvarende gælder for ydelser omfattet af stk. 3, som personer modtager fra et arbejdsformidlingskontor, eller som elever modtager fra Arbejdsgivernes Elevrefusion. Tilsvarende gælder for tilskud til deltagerbetaling, som ydes til lønmodtagere efter lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU). Tilsvarende gælder for befordringsgodtgørelse samt godtgørelse til dækning af udgifter til kost og logi, der ydes af et uddannelsessted til personer, der deltager i uddannelse under Træningskolens arbejdsmarkedsuddannelser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser.

Stk. 2-5. - - -

Stk. 6. Udgifter omfattet af stk. 3, der ikke dækkes af en arbejdsgiver m.v., jf. stk. 1, kan fradrages efter skattelovgivningens almindelige regler.

Lovforslaget

»1) Beløb, der af kommunen ydes som lomme- penge eller til beklædning til børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet, jf. lov om social service § 40, stk. 2, nr. 11, i det omfang beløbene ikke overstiger de vejledende satser udsendt af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen. Skattefriheden omfatter ikke beløb, der udbetales som honorering af personligt arbejde på opholdsstedet m.v.«

4. § 31, stk. 1, 5. og 6. pkt., affattes således:

»Tilsvarende gælder for ydelser omfattet af stk. 3, der ydes af et uddannelsessted til personer, der deltager i uddannelse efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser. Tilsvarende gælder for tilskud til deltagerbetaling, som ydes efter lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU), samt for tilskud til deltagerbetaling, som ydes efter lov om støtte til voksenuddannelse (VUS), herunder støtte, der ydes efter § 23, stk. 3 og 4, jf. stk. 2, i lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU).«

5. § 31, stk. 6, affattes således:

»Udgifter omfattet af stk. 3, der ikke dækkes af en arbejdsgiver m.v., jf. stk. 1, kan ikke fradrages ved indkomstopgørelsen, medmindre dette følger af skattelovgivningens almindelige regler.«